

Eläkkeensaaja

19.12.2019

7 • 2019

ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITON JÄSENLEHTI. PENSIONSTAGARNAS CENTRALFÖRBUNDS MEDLEMSTIDNING.

Eira-mummi leipoo jouluherkkuja pojanpoikansa Eemelin kanssa. Kuva: Viivi Väänänen.

28 MITÄ KUULUU, HEIKKI TURUNEN?

43 BÄNDIKURSSILLA IRROTELTIIN

48 LUKIJOIDEN JOULUTERVEHDYKSET

TEEMASIVUT 2-9

HYVINVOINTI

- Vuosaarelaiset kiinnostuivat romanikulttuurista
- Veteraanien kulttuurikatselmuksessa
- Hanki tänä jouluna aineeton lahja
- Teknologia voi edistää hyvinvointia

PIIRISIVUT 22-27

**EKL KYMI, MIKKELI
JA POHJOIS-KARJALA**

Vuosaarelaiset kiinnostuivat romanikulttuurista – aiheeseen tutustuttiin Kulttuurikilometrit-toiminnan

Itäisessä Helsingissä innostuttiin Elinvoimaa-toiminnan Kulttuurikilometrit-tapahtuman teemasta niin paljon, että Vuosaaren Eläkkeensaajat päätti perehtyä kokonaisen kulttuuriryhmän elämään.

Alussa kohteena oli Taisto Tammi ja hänen musiikillinen tuotantonsa ja kohta koko romanikulttuuri sekä muutama muukin romanimuusikko.

Vuosaaren Eläkkeensaajien Kulttuurikilometrit käynnistyi 12.3. perustetun ryhmän tapaamisella. Ryhmään saatiin 6–17 innostunutta, ja se päätti tavata parillisten viikkojen keskiviikkoina kerhohuoneellaan.

Ryhmän moottorina toimi **Reijo Hasari**, jonka eri arkistojen ja nettikaivelun tuloksena saatiin kokoon monipuolista tietoa keskusteluun sekä aiheen laajentamiseen. Ryhmä sopi, että tapaamiskerroilla perehdytään ensin kerhohuoneella kulttuurikohteesta löytyvään tietoon, jonka jälkeen kävellään lähi-

maastossa.

Tutustumiskohteena ryhmällä oli romanilaulajista ensimmäisenä levyttänyt **Taisto Tammi** (ent. Lundberg, 1945–1979) ja hänen kotipaikkansa Kouvolan Voikkaalla. Koska kyseessä oli kulttuurikilometrit, jossa yhdistettiin kulttuuri sekä liikunta, niin ryhmän kävelyosuus oli 131 km, eli Vuosaaresta Kouvolan Voikkaalle välimatkan pituus. Kävelyosuuden ryhmä toteutti valitsemassaan paikassa, Vuosaaren pyöräteillä, rannoilla ja poluilla.

Ryhmä perehtyi Taisto Tammen uraan ja romanikulttuuriin laajemmin mm. Youtube-, Spotify- ja CD-tallenteita hyödyntäen. Tammen ura lähti nousuun ensimmäisen levyn, Ruusu on punainen (1962) myötä.

Laulukeikat lisääntyivät ja säännölliset lauluopinnot alkoivat, joten Tammen oli aika lopettaa maalarintyöt. Yksi tunnetuimpia Taisto Tammen 19-vuotiaana esittämiä kappaleita on Kuolleet lehdet (1965) sekä Katri Helenan, Eino Grönin ja Taisto Tammen yhteinen tangopotpuri (1974).

Käveltävät kilometrit saatiin kokoon toukokuun lopussa. Tämän myötä ryhmä päätyi tekemään matkan Kouvolaan, jossa Taisto Tammi vaikutti nuoruudessaan, ja jonne hänet on myös haudattu.

Kouvolan suunnalla päätettiin tutustua kahteen muuhunkin kohteeseen, Unescon maailmanperintöluetteloon kuuluvaan Verlan tehdasmuseoon, sitä ympäröivään kylään ja 1948 perustettuun Kallioniemen lavaan Koriolla, jossa Taisto Tammikin kävi viihdyttämässä tanssiväkeä.

Lavatanssit elävöittävät edelleen Korian kulttuurielämää, vaikkakin se oli voimissaan erityisesti 1950–1960-luvuilla. Vierailupäivänä tanssien solistina oli sattumoisin vuoden 2015 tangomarkkinoilla toiseksi tullut **Kalle Jussila**, joka kävi kättelemässä jokaisen matkalla mukana olleen. Kuultuaan, että ryhmä oli Taisto Tammen merkeissä liikkeellä, Jussila yllätti heidät ja lauloi lähinnä ryhmän neitokaisille omistetun Taisto Tammen menestyskelmän *Rakkauten rikkaus*.

Taisto Tammi menehtyi äkillisesti Tampereella 1979,

vain 33-vuotiaana. Hänen kuolemastaan on kulunut 40 vuotta, joten ryhmä vieraili myös hänen haudallaan Valkealan kirkolla.

Samassa haudassa lepää myös Taiston veli **Voitto**, joka hänkin oli muusikko. Kirkolla oli mukana myös Taiston veljen **Voitto Lundbergin**, Seinäjoella 2016 tangokuninkuuden saavuttanut poika **Marco Lundberg**. Hän toi mukanaan leikekirjoja, joissa oli paljon mielenkiintoisia kuvia ja artikkeleita Taistosta ja monista hänen elämäänsä vaikuttaneista ihmisistä.

Taisto Tammen elämään tutustuminen innosti ryhmää siinä määrin, että se päätti kesäkuussa jatkaa kävelyään monipuolisen laulajattaren **Anneli Sarin** synnyinseudul-

le Taivassaloon. Sinne on matkaa Vuosaaresta 216 km. Kohde saavutettiin heinäkuun lopussa.

Anneli Sari lauloi mielellään tangoja ja hänestä yritettiin tehdä miespuolis-

Järjestöjen kunta-avustukset vaarassa

SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry kertoi marraskuussa, että järjestöavustukset ovat vaarassa, kun kunnissa ja kuntayhtymissä joudutaan kääntämään kaikki kivet säästöjen löytämiseksi.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä on kertonut lopettavansa ensi vuonna ei-lakisääteisten toimintojen joukossa myös järjestöavustukset. Toimet liittyvät kuntayhtymän talouden tasapainottamisohjelmaan 2019–2023. Samansuuntaisia uutisia kuuluu muualtakin Suomesta.

Sekä ehkäisevä työ että terveyden edistäminen ovat kunnissa pitkälti järjestöjen varassa. Järjestöt tarjoavat esimerkiksi vertais-

toimintaa haastavissa elämäntilanteissa oleville ihmisille, kuten pitkäaikaissairaille ja vammaisille sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujille.

Järjestöt tarjoavat kuntalaisille myös lähiyhteisöjä, jotka ehkäisevät yksinäisyyttä ja järjestävät mielekästä toimintaa esimerkiksi vanhuksille ja lapsiperheille. Siksi uutiset kunta-avustusten leikkaussuunnitelmista herättävät huolta. Pienikin avustus voi olla ratkaisevan tärkeä järjestön toiminnalle.

Toiminta-avustuksiin ja toimitiloihin liittyen on tullut hätähuutoja myös yhdistyksiltämme. Siksi kävimme liiton puheenjohtajan kanssa tapaamassa Kuntaliiton johtoa. Veimme viestiä, että kunnat eivät pysty korvaamaan eläkkeensaajajäisjär-

jestöjen paikallisyhdistyksissä toimivia useita kymmeniä tuhansia vapaaehtoisia vertaisohjaajia.

Vetosimme Kuntaliittoon, että se lähettäisi kunnille viestiä, jossa painotetaan eläkkeensaajajärjestöjen tekemän vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallista merkitystä ja sitä, että kunnat edistäisivät niiden toimintaedellytyksiä taloudellisesti. Ja tarjoamalla toiminnassa tarvittavat tilat joustavasti ja maksutta tämän tärkeän kansalaistoiminnan käyttöön.

Maaliskuun alussa EKL lähetti itse kirjeen kaikkiin Suomen kuntiin ja kaupunkiin. Halusimme kertoa, että jäsenyhdistyksissämme tehty työ lisää ja ylläpitää ikääntyneiden sosiaalista,

psykkistä ja fyysistä hyvinvointia ja on vielä kaupapäällisiksi täydellistä täsmälääkettä yksinäisyyden torjuntaan.

Keskityimme viestissämme toimitila- ja avustuspoliittikkaan sekä digitalisaation tuoman koulutuksen tarpeen edistämisen ikääntyneille kuntalaisille. Pyysimme, että kunnissa ja kaupungeissa aidosti mietittäisiin niitä mahdollisuuksia, joilla voidaan tukea eläkkeensaajayhdistysten ääretömän tärkeää työtä.

Nyt asiaan ovat ottaneet kantaa myös monet piirijärjestömme syyskokosten kannanotoissaan ja hyvä niin. Myös yhdistyksillämme on vielä mahdollisuus yrittää vaikuttaa asioihin, jos ne eivät omassa kunnassa ole

hyvällä tolalla. Tukea asialle kannattaa hakea myös muilta yhdistyksiltä ja kunnan vanhusneuvostolta ja pyytää niitä mukaan.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL kerää yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa kuntajohdolta joka toinen vuosi tietoa siitä, miten ja millä resursseilla kunnat edistävät terveyttä ja hyvinvointia (hyte). Marraskuun alussa valmistuneesta tuoreimmasta selvityksestä käy ilmi, että kuntien hyte-työ on systematisoitumassa. Muun muassa jo 83 prosentissa kunnista löytyy hyvinvointikoordinaattori.

Kunnilta kysyttiin samalla myös järjestöavustuksista. Kävi ilmi, että niiden määrä

SIMO PAASSILTA

päätoimittaja, chefredaktör
Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja
Pensionstagarnas Centralförbunds ordförande

innostamina

Vuosaaren Eläkkeensaajien kulttuurikävelijöiden ryhmä vieraili Taisto Tammen haudalla Valkealan kirkolla. Keskellä Taisto Tammen veljenpoika Marco Lundberg. Kuva: Aija Valtanen.

ten romanitangolaulajien naispuolista vastine, mutta levytysten menestys jäi vaatimattomaksi.

Romanilaulajien pääsy levytystudioihin 1960-luvulla

oli paljolti Toivo Kärjen ennakkoluulottomuuden ansiota.

Juttu jatkuu sivulla 4

TOIMINNANJOHTAJALTA ■ TIMO KOKKO

vaihteli kunnittain suuresti nollan ja sadan euron välillä asukasta kohden. Järjestöille oli myönnetty perustoimintaan avustusta keskimäärin 9,1 euroa per asukas.

SOSTEn vuoden 2018 järjestöbarometrin mukaan noin puolet sosiaali- ja terveysalan paikallisyhdistyksistä saa kunnalta toiminta-avustusta. Vuonna 2017 avustus oli keskimäärin 650 euroa per yhdistys.

Kunnissa ja kaupungeissa on havahduttava siihen tosiasiaan, että painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisyyn tuo säästöjä kokonaistalouteen. Yhdistyksillemme annettava tuki tuo taatusti säästöjä sairaudenhoitokuluihin pitkässä juoksussa.

Lopuksi kiitos kaunis kullesta vuodesta jäsenille, hallinnolle, liiton työntekijöille sekä kaikille yhteistyökumppaneille. Hyvää joulua ja aina parempaa tulevaa vuotta teille kaikille!

Lahjoitimme tänäkin vuonna joulumuistamiin käytettävät varat Hyvä Joulumieli-keräykseen. Lahjoituksilla hankitaan vähäraisille lapsiperheille ruokalahjakortteja, joilla he voivat ostaa ruokaa joulupöytään. Näin haluamme olla sukupolvien välisen solidaarisuuden asialla.

PÄÄKIRJOITUS

Maakunnissa tapahtuu, vaikka sote kaatui

Sipilän hallituksen tavoite sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuudistuksesta ei toteutunut. Uudistuksen tarve ei kuitenkaan ole poistunut.

Rinteen ja samalla hallitusohjelmalla jatkavan Marinin hallituksen hallitusohjelmassa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on vahvasti esillä. Ohjelman mukaan uudistus toteutetaan 18 maakunnan mallilla.

Maakuntaudistuksen valmistelu näyttää kuitenkin vievän vuosia, siksi monessa maakunnassa on ryhdytty valmistelemaan sote-uudistusta voimassa olevien lakien mahdollistamilla tavoilla. Organisaatiokaavojen piirtämisen sijasta nyt keskitytään sosiaali- ja terveydenhuollon sisältöön, tavoitteena nykyistä paremmat toimintatavat.

Minulla on ollut mahdollisuus seurata maakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon vapaaehtoista uudistustyötä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hallituksen jäsenenä, siksi otan sen esimerkitapaukseksi. Vastaavanlaista valmistelutyötä tehdään varmasti monessa muussakin maakunnassa.

Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman lähtökohtana pidetään perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimen tiivistä yhteistyötä. Siinä huomioidaan yhteistyö myös yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Työskentely perustuu alueen kuntien keskinäiseen yhteistyöhön sekä yhteistyöhön kuntien, sairaanhoitopiirin sekä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien välillä. Tavoitteena on, että asukkaille varmistetaan laadukkaat ja yhdenvertaiset, todelliseen tarpeeseen perustuvat palvelut.

Maakunnassamme on keväällä 2019 käynnistynyt monivuotinen sosiaali- ja terveydenhuollon tuottavuuden kehittämisohjelma. Ohjelma keskittyy alkuvaiheessa sairaanhoitopiirin sisäisen tuottavuuden kehittämiseen, tavoitteena kustannusten kasvun hillintä.

Valmistelun edistyessä havaittiin, että huomattavasti suurempi tuottavuuspotentiaali piilee kuitenkin alueen terveydenhuoltojärjestelmän kokonaiskehittämisessä. Tämän vuoksi on mielekästä suunnitella aluetta koskeva toimenpideohjelma, joka samanaikaisesti kehittää sote-palvelujen saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta kustannustehokkaasti.

Tavoitteena on siirtää painotusta raskaista palveluista ennakoivaan ja ehkäisevään työhön, vahvistaa perusterveydenhoitoa, parantaa laatua ja vaikuttavuutta sekä varmistaa sote-palvelujen yhteistoimivuus. Parempien palvelujen ohella pyritään hillitsemään sote-menojen kasvua. Kunnallistalouden nykytilanteessa tavoite on hyvin perusteltu.

Toivotan lehtemme lukijoille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2020.

Det händer i landskapet, trots att sote föll

Sipiläregeringens mål om en totalreform av social- och hälsovårdstjänsterna (sote) gick inte igenom. Behovet att en förnyelse består dock.

Rinnes och hans efterföljare Marins regeringsprogram betonas en förnyelse av social- och hälsovården starkt. Enligt programmet genomförs reformen med 18 landskap.

Det verkar dock som om beredningen av landskapsreformen tar år, därför har man i många landskap börjat bereda en sote-reform så som nuvarande lagar möjliggör. I stället för att skissa upp organisationsmodeller koncentrerar man sig på innehållet i social- och hälsovården med bättre handlingsätt som mål.

Jag har haft möjlighet att följa med det frivilliga arbetet för att reformera social- och hälsovården på landskapsnivå som medlem i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts styrelse, därför tar jag det som exempel. Motsvarande beredning sker säkert i många andra landskap.

Utgångspunkten för organisationsplanen för social- och hälsovård i Egentliga Finland är ett nära samarbete mellan bashälsovården, specialistsjukvården och socialväsendet. Man beaktar också samarbetet med aktörerna inom den privata och den tredje sektorn.

Arbetet baserar sig på ömsesidigt samarbete mellan kommunerna i regionen samt på samarbete mellan kommunerna, sjukvårdsdistriktet och övriga samkommuner inom social- och hälsovården. Målet är att garantera invånarna kvalitativa och likvärdiga fungerande tjänster, utgående från verkligt servicebehov.

Ett mångårigt utvecklingsprogram för produktivitet inom social- och hälsovården inom vårt landskap startade våren 2019. I första fasen koncentrerade sig programmet på att utveckla den interna produktivitet inom sjukvårdsdistriktet med dämpad kostnadsökning som mål.

När beredningen framskred märkte man att det finns en betydligt större produktivitetspotential i en helhetsutveckling av hälsovårdssystemet inom regionen. Därför är det vettigt att planera ett åtgärdsprogram som samtidigt kostnadseffektivt utvecklar såväl tillgången till, kvaliteten på som effektiviteten på social- och hälsovården.

Målet är att flytta tyngdpunkten från tung service till förutseende och förebyggande arbete, förstärka bashälsovården, förbättra kvaliteten och effekten samt garantera att social- och hälsovårdstjänsterna samverkar.

Vid sidan om bättre service strävar man med dessa åtgärder efter att dämpa kostnadsökningen för social- och hälsovården. Ett välgrundat mål i dagens kommunalekonomiska läge.

Jag tillönskar våra läsare en God Jul och Ett Lyckligt Nytt År 2020.

Jatkoa sivulta 3

KULTTUURIKILOMETRIT 2019 TOI LUOVUUTTA JA

Taivassalon kkohteen myötä ryhmä päätti osallistua vielä 26.10. Helsingin Malmitalolla järjestettävään Anneli Sarin Romanttiseen viihdekonserttiin.

Romanimusiikkiin perehdyttiin tapaamiskerroilla hyvin monipuolisesti. Kokoonpanoja ja artisteja, joita Taisto Tammen lisäksi kuunneltiin, olivat Roni Aatos Bollström, Ronny & Loafers, Sebastian Ahlgren, Saska Helmikallio (Hagert), Markus Allan, Amadeus Lundberg, Marco Lundberg, Taisto Ahlgren, Taisto Saaresaho, Feija Åkerlund, Rainer Friman, Hortto Kaalo sekä Kyösti ja Erno Enroth.

Nuorta musiikillista romanipolvea edustivat Jasmine, Leif Lindeman, Nadja Lindeman, Bulle ja Mercedes Bentso. Hengellisen musiikin esiintyjistä mainittakoon Freidiba Boodos ja Joni Enroth. Romanikulttuurista haettiin tietoa lisäksi Manne-TV:n Santeri Ahlgrenin jutuita sekä netissä olevista haastatteluvideoista.

Syksyllä ryhmä perehtyi romaniperinteisiin tutustuen taidemaalari, kirjailija, kuvataiteilija, performansitaiteilija ja videotaiteilija Kiba Lumbergin draamasarjaan Tumma ja hehkuva veri (Yle Areena). Vuonna 1998 esitetty sarja perustuu osaltaan romanitaustaisen Lumbergin omiin lapsuudenkokemuksiin, jotka esiin tuomalla hän tiesi rikkoneensa romanien perinteistä vaikenemisen lakia. Draamasarja tuo esiin naisten ja lasten alisteista asemaa romaniyhteisössä.

Romaniperinteisiin tutustuminen jatkui Romano Missio ry:n toiminnanjohtaja **Tuula Åkerlundin** luennolla,

jossa hän kertoi romanikulttuurista, tavoista ja musiikista lisää. Romani Missio toimii kristilliseltä arvopohjalta valtakunnallisena lastensuojelun, sosiaalialan, hengellisen työn sekä koulutusalan palvelujärjestönä romaniväestön keskuudessa. Esiityksensä lopuksi Åkerlund lauloi Anneli Sarin Muistojeni ruusut-kappaleen.

Kulttuurikilometrit-ryhmä juhlisti matkan päättymistä täytekkukahvin merkeissä 30.10. kerhotilassaan. Mukana oli myös taiteilija Anneli Sari.

– Ennen hänen tuloaan keskustelimme kuluneen seitsemän kuukauden annista ja niistä monista romanikulttuurin piirteistä, joita ei aina mielellään avata pääväestölle. Mikä parasta, saimme monelta aiheeseemme myötmielisesti suhtautuvalta romanilta heidän omia mielipiteitään ja tuntemuksia romanikulttuurista, täydensi Reijo Hasari Kulttuurikilometrit-tapahtuman antia.

Vuosaaren Eläkkeensaajien Kulttuurikilometrit-ryhmä kokoontui romanikulttuurin äärelle yhteensä 18 kertaa, joista 13:lla kerralla käveltiin. Tavoiteltava matka (Vuosaari-Kouvola ja Vuosaari-Taivassalo) oli yhteensä 347 km. Tosin ryhmä käveli pidemmälle. Kävelykertoja kohden kilometrejä tuli keskimäärin 27 ja osallistujaa kohden keskimäärin 3,3 km/kerta.

Reijo Hasari, Anu Kuikka

Vas. Tuula Åkerlund, Romano Mission toiminnanjohtaja Eila Hirvosen kanssa Vuosaaren Eläkkeensaajien kerhohuoneella. Kuva: Reijo Hasari.

Jämsänkoskelaiset kotikontuja tutkimassa. Kuva: Pirjo Sundström.

Vuosaaren Eläkkeensaajien kulttuurikilometriryhmä lähdössä jälleen liikkeelle. Kuvat yllä ja oik.: Reijo Hasari.

Tangokuningas Kalle Jussila kättelee Vuosaaren leidit.

INNOSTUSTA ESIIN EKL-YHDISTYKSISSÄ

EKL:n Elinvoimaa-toiminnassa ensimmäistä kertaa toteutettu Kulttuurikilometrit 2019 -tapahtuma on saatu päätökseen. Toiminnan tavoitteena oli yhdistää jokin kulttuurikohde ja liikunta sekä toteuttaa lopuksi kulttuurikohteeseen liittyvä tapahtuma. Kulttuurikilometrien tukijana toimi iskelmä-legendana Eino Grön.

Mukaan ilmoittautui 23 ryhmää, joissa oli yhteensä 461 eläkkeensaajaa. Käveltyjä kilometrejä kertyi 4 000 muun muassa seuraavista kulttuurikohteista:

- ✓ Siilinjärvi – Lieksa, 204 km. Taiteilija Eeva Ryytäsen ateljee ja vierailu paikan päällä.
- ✓ Kankaanpää – Pori, 253 km. Eino Grönin musiikki, kotipaikka Porin Reposaaressa ja vierailu paikan päällä.
- ✓ Lauritsala – Lohja, 307 km. Aira Samulinin kotipaikka Hysylänmutka ja vierailu paikan päällä.
- ✓ Lieto – Liedon Ristipelto, 15 km. Tutustuminen Liedon Savalan kylässä sijaitsevaan Ristipellon kalmistoon.
- ✓ Pieksämäki – Varkaus, Naarajärvi, Tuomiojärvi, Joroinen, 300 km. Teemana Savon-rata käyttöön, yhdistettynä Hyvän mielen kulttuurikerhon toimintaan.
- ✓ Kemi – Kinopirtti, Lumilinna, kaupungintalo, Hyvää mieltä kulttuurista -tapahtuma, Kierinkikeskus, 308 km. Tutustuminen paikalliskulttuuriin kävelen, kahvi ja keskustelu päälle.
- ✓ Myllypuro – Helsinki, Didrichsenin museo, Hakasalmen huvila/Helsingin kaupunginmuseo, Töölönlahti, 357 km. Kävelyjen päätteeksi kahviloissa keskustelua. Lopuksi oli Mustion–Raaseporin-matka.
- ✓ Rovaniemi – Rovaniemen taidemuseon Korundin näyttely, 14 km. (Korundi on entinen postiautovarikko).
- ✓ Pornainen – Pornaisten Laukkoski, 360 km. Mika Waltarin kesäpaikka, kesäasukkaita ja ympäristökuntien asukkaita mukana. Oppaana seudun asiantuntija, päälle grillimakkarat ja kahvit.
- ✓ Järvenpää – Ylöjärvi, 200 km. Perehtyminen Eppu Normaali-yhtyeen tuotantoon ja lopuksi eväiden sekä Eppujen musiikin kera tehty puistoretki.
- ✓ Petäjävesi – Pielavesi, 360 km. Tutustuminen Urho Kekkosen elämään ja vierailu Lepikon torpassa.

Seuraavat kolme mielenkiintoista toteutusta palkittiin kunniamaininnalla ja lahjakortilla:

✓ Vuosaaren Eläkkeensaajien ryhmä, joka käveli Kouvolaan Taisto Tammen ja Taivassaloon Anneli Sarin kotipaikalle, yhteensä 347 km. Romanikulttuuri kokonaisuudessaan kiinnostti. Ennen kävelemistä ryhmä perehtyi johonkin romanien elämään liittyvään asiaan tai romanimusiikin esittäjään. Ryhmä kutsui romanien edustajia kertomaan aiheesta lisää. Ryhmä teki matkat Kouvolan Voikkaalle Taisto Tammen kotipaikalle ja haudalle sekä Anneli Sarin konserttiin Malmitalolle. Anneli Sari osallistui myös ryhmän päätöstapahtumaan Vuosaarissa. Kts. viereinen sivu.

✓ Heinolan Eläkkeensaajien ryhmä, joka käveli Jorma Hynnisen kotipaikalle Leppävirralle, yhteensä 204 km. Jokaisen kävelykerran päätteeksi oli kahvittelua ja keskustelua. Tapahtuman päätöskahveilla oli vieraana Ursula Hynninen, taiteilijan tytär. Ryhmä kävi Jorma Hynnisen ja Jaakko Ryhäsen Legendat lavalla -konsertissa.

✓ Jämsänkosken Eläkkeensaajien ryhmä, joka tutustui paikallishistoriaan eri kaupunginosiin suuntautuvilla kävelyillä, yhteensä 408 km. Oppaana toimi paikallinen asukas. Lopuksi oli diaesitys kohteista otetuista valokuvista ja kakkukahvit kaikille jäsenille. Tilaisuuden asiantuntijaksi kutsuttiin kotiseutuneuvos. Yhdistys sai tämän toteutuksensa myötä myös uusia jäseniä.

Sydämelliset kiitokset mukana olleille yhdistyksille!

Anu Kuikka

Yllä: Pieksämäen Eläkkeensaajien ryhmä Pieksjärven lintutornilla.

Vas. Jämsänkosken Eläkkeensaajat metsäkävelyllä.

Heinolan Eläkkeensaajien kulttuurikävelijöitä Heinolan Rantapuistossa.

URMAS

Lahjaksi runoja, aikaa vai tukea lumileopardeille?

Vuoden isoin juhlapyhä lähestyy, ja on mukava muistaa tärkeitä ihmisiä tai miksei yhteisöjäkin. Aineettomat lahjat ovat hyvä vaihtoehto niille, joilla on jo kaikkea. Aineeton lahja voi olla myös ilmainen.

Kuva: Plan

ENSIAJATUS AINEETTOMASTA LAHJASTA voi olla monelle rahalahjoitus, joka materialisoituu jossain muualla, kuten vuohi tai koulukirjoja kehittyvien maiden lapsille. Esimerkiksi Planin suosituimpia lahjoituskohhteita on aina ollut tyttöjen koulutus ja erilaiset tyttöjen koulutukseen liittyvät lahjat. Plan on tunnettu myös kummilapsistaan, joiden yhteisöjä voi tukea kuukausilahjoituksin.

WWF:n kummityön kohteita ovat esimerkiksi lumileopardi ja sademet-sät. WWF:lta voi ostaa sähköisen joulutervehdyksenkin.

– Aineeton lahja on erinomainen vaihtoehto henkilölle tai taholle, jolla on jo kaikkea, joka ei toivo tavara-lahjoja tai haluaa viestiä henkilön tai yhteisön tekemästä hyvästä. Aineetomia lahjoja hankitaan monenlaisille saajille: opettajille, sukulaisille ja ystäville tai työyhteisön iloksi, luettelee Planin varainhankinnan johtaja **Nora Huhta**.

– Lahjoituksia voi myös itse pyytää. WWF:n Oma keräys on verkossa toimiva palvelu, jonne voi perustaa keräyksen haluamaansa kohteeseen, kertoo WWF:n markkinointiviestinnän asiantuntija **Lauri Levo-la**.

Järjestyksen luvan kanssa

Tiketin markkinointi- ja viestintäjohtaja **Veera Rusanen** kertoo, että tapahtumalahjakorttien myynti kasvaa vuosittain, moninkertaistuen joulun alla.

– Kulttuurilla ja ylipäättään tapahtumissa käynnillä on suotuisia vaikutuksia jaksamiseen ja mielenterveyteen. Useampi meistä tarvitsee enemmän elämyksiä kuin tavaraa, hän kuvaa.

Lahjaksi voi antaa myös kodin siivousta tai järjestämistä. Siivousyrittäjä Freska Finlandin maajohtaja **Roope Karjalainen** kuvaa räjähdysmäistä kysynnän kasvua.

– Kuluttajien asenteet ovat muuttuneet ja ostaminen on helpottunut, sillä nykyään palvelun voi ostaa suoraan netistä. Tarjoamme asiakkaillemme helpon tilaus- ja hallinnointijärjestelmän, Karjalainen kuvaa.

– Halutaan lahjoittaa enemmän yhteisiä hetkiä, minkä siivouksen ulkoistaminen mahdollistaa. Lahjan voi antaa kertaluontoisesti tai säännöllisenä, Karjalainen ehdottaa.

SOL Pesulapalvelujen toimitusjohtaja **Elina Jalonen** kertoo, että vanhemmat ostavat lahjakortteja ruuhkavuosien kanssa kamppaileville aikuisille lapsilleen.

– Ikäihmiset ovat myös itse oppineet hyödyntämään palveluita. Jouluksi moni haluaa pesettää verhot ja matot. Mukaan on helppo sujauttaa lakanapyykki, hän kuvaa.

Siivouksen lisäksi muitakin askareita tarjosivat helsinkiläisille kesän ajan kuopiolaiset koululaiset **Aura Niskanen** ja **Anita Hartikainen**. Hei-

dän kesätyötään tilattiin myös lahjaksi.

– Asiakkaamme pyysi siivoamaan äitinsä asunnon. Hän selviäsi siivoamisesta itsekin, mutta teko helpotti arkea, Tehotytöt-nimellä toimineet Niskanen ja Hartikainen kertovat.

– Toisessa tapauksessa asiakkaamme tilasi meidät ystäväilleen, joka ei pystynyt enää kunnolla pitämään huolta siirtolapuutarhastaan, eikä osannut pyytää apua, he jatkoivat.

Ammattijärjestäjienkin suosio on kasvanut. He luovat asiakkaan kanssa järjestystä, auttavat luopumaan turhasta tavarasta sekä tarvittaessa hallitsemaan aikaa.

Lahjakortteja kysellään useammin sesonkien aikana.

– Yllätyksenä tällaista palvelua ei suositella ostamaan, sillä liikutaan hieman aralla alueella. Järjestämisen pyytäminen lahjaksi on kuitenkin lisääntynyt, kuvailee Suomen Ammattijärjestäjien puheenjohtaja **Heidi Finni**.

Sosiaalisessa mediassa suosittua Paikka kaikelle -sivua pitävä **Ilana Aalto** ei ehdi enää juurikaan toimia ammattijärjestäjänä. Ryhmä ja verkkoکورssit – mahdollinen aineeton lahja – vievät ajan.

– Paikka kaikelle -valmennukseen tulee kaikenikäisiä ja -taustaisia ihmisiä. Joskin heistä on 98 prosenttia naisia, jotka ovat kyllästyneet siihen, että kaikki aika menee tavara-jumppaan, eikä kotona voi rentoutua. He etsivät mielenrauhaa. Sekin on tavoitteissa korkealla, ettei tarvitsisi hävetä, jos joku poikkeaa yllättäen, Aalto jatkaa.

– Palvelulahjakortit edistävät työllisyyttä sekä hyvinvointiyhteiskuntaa, maksetaanhan myös niillä ostetuista palveluista ja tuotteista arvonnäkövero, huomauttaa Palvelualojen Ammattiliiton elinkeinopoliittinen asiantuntija **Katri Jakosuo**. Iloa on siis sekä saajalle että yhteiskunnalle.

– Palveluja ostaessa kannattaa kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, kuinka vastuullisesti yritys toimii, kuten huolehtiiko se lakisääteisistä maksuista ja millaisessa suhteessa sen työntekijät ovat. Ns. alustatalouden toimijoilla ei useinkaan ole esimerkiksi mahdollisuutta palkalliseen sairauslomaan.

– Harmaa talous ilmenee mm. maksujen välttelyinä, alipalkkauksena, pimeän työvoiman käyttönä, kassan ohi myyntinä sekä kuittikauppana, Jakosuo huomauttaa.

Aikaa ja tunteita

Aineeton lahja voi olla ajankäyttö lahjansaajan kanssa, mutta myös puolesta. Moni järjestö tarjoaa vapaaehtoistyömahdollisuuksia, jotka ovat antoisia tekijälleenkin. Entäpä jos joululahjana olisi: ”Luen puolestasi viisi kirjaa äänitteelle, jotka lah-

Muistan ihmisiä runoilla, koska se on henkilökohtaisin lahja, jonka keksin.

joitan seniorikotiin”?

Yhteistä aikaa voi antaa lahjaksi tarjoamalla lapsenhoito- tai kauppa-apua, samoin kuin kulttuurilahjakortin ohteen seuraa. **Anna Tienhaara** meni pidemmälle.

– Halusin tarjota kummilapselle maailmaa avartavan kokemuksen ja viettää aikaa yhdessä. Olen vienyt molemmat kummilapseni 15-vuotiaina muutaman päivän reissulle Lontooseen vuosina 2010 ja 2014, Tienhaara kertoo.

Reissuilla syntyy hauskoja sattumuksia ja keskusteluita, joihin ei muuten olisi aikaa. Toiselle kummilapselle kyseessä oli elämän ensimmäinen ulkomaanmatka, eikä toinenkaan ollut koskaan käynyt Englannissa.

– Yhdessä matkustamisesta tarttui hienoja elämyksiä ja muistoja meille kaikille, Tienhaara iloitsee.

Tunne-elämyksiä haluaa läheisilleen tarjoilla myös runojen harrastaja **Sara Salomaa**. Hän antaa lahjaksi omia kirjoitelmiaan sekä tunnettujen runoilijoiden tuotoksia.

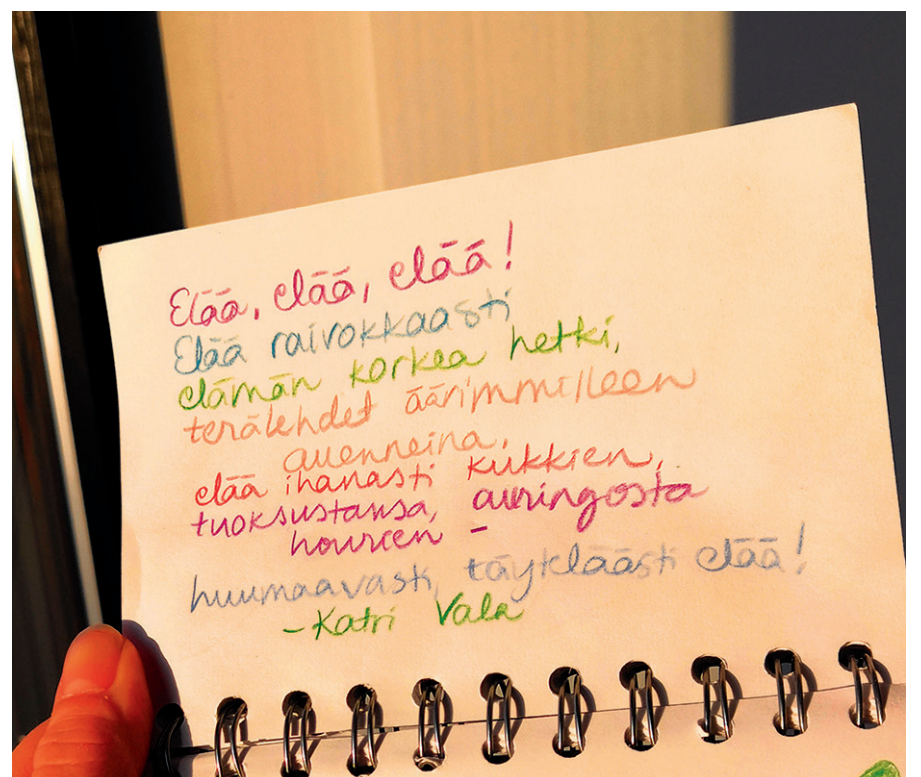
Planin kautta voit lahjoittaa esimerkiksi puhdasta vettä, perheille, joilla on tuntien kävelymatka lähimmälle kaivolle. Siksi he joutuvat usein käyttämään likaista ja puhdistamatonta vettä. Lahjoituksellasi Plan jakaa perheille muun muassa vesikanistereita ja vedenpuhdistustabletteja. Lahjoitustasi vastaan saat Planilta kortin, jonka voit antaa aineettomana lahjana ystäväillesi tai läheisillesi.

Lisätietoa: aineeton-lahja.plan.fi

– Muistan ihmisiä runoilla, koska se on henkilökohtaisin lahja, jonka keksin. Harkitsen tarkkaan runon kohdetta – hänen persoonaansa, vahvuuksiaan ja elämäntilannetta. Punnitsemisen, miksi haluan sanoa juuri tämän asian toiselle, Salomaa kertoo.

– Monet toiselle annetuista runoista varmasti katoavat ja unohtuvat. Toivon silti, että tunne säilyy: ajatus, että toinen on ajatellut minua ja kirjoittanut nämä sanat vain minulle, Salomaa kuvaa.

Inari Juntumaa

TEKNO – Terveys- ja hyvinvointiteknologiaosaaminen sujuvaksi -hanke & Teknologialainaamo ©

Hyvinvointia kännykästä, tabletista tai tyynystä

Ikääntyminen tuo monia muutoksia fyysiseen, kognitiiviseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn. Fyysisiä muutoksia tapahtuu muun muassa aistitoiminnoissa ja lihaksistos- sa sekä motorisissa toiminnoissa. Kognitiivisista toiminnoista eniten heikkenemistä tapahtuu uuden oppimisen ja prosessoinnin nopeudessa. Muistisairaudet ovat yksi merkittävimmistä toimintakykyä heikentävistä tekijöistä.

Kaikki nämä kävivät ilmi myös kuluvan vuoden maaliskuussa päättyneen TEKNO – Terveys- ja hyvinvointiteknologiaosaaminen sujuvaksi -hankkeen tutkimustuloksissa. Hanke kartoitti arjen haastavia tilanteita niin asiakkaiden tai potilaiden itsensä, heidän läheisten ja omaisten sekä hoitavien ammattilaisten näkökulmasta.

Tulokset vahvistivat havaintoa, että terveyteen liittyviä huomioita mainittiin ulkopuolisten vastauksissa enemmän kuin asiakkaiden omista vastauksista. Asiakkaat saattavat itse vähätellä asiaa tai olla puhumatta omalla kohdalla herkästä aiheesta.

Aivan tarkalleen fyysisen toimintakyvyn haasteita ikääntyneet nimesivät joka viidennessä vastauksessa esimerkein. Omaiset ja läheiset sekä hoitotyön ammattilaiset mainitsivat fyysisen toimintakyvyn heikkenemisen vähintään joka kolmannessa vastauksessa.

Mielenkiintoinen huomio oli se, että muisti- ja näkövaikeuksia ei mainittu asiakkaiden tai potilaiden vastauksissa, mutta esimerkiksi hoitotyöntekijöiden vastauksissa se oli toiseksi yleisin huomio ikääntyvän arjen haasteista.

län mukana lisääntyvät vaikeudet selviytyä päivittäisistä toiminnoista. Mielen hyvinvointia voivat uhatta elämänmuutokset ja menetykset. Ikääntyneen voimavarat, kuten hyvä sosioekonominen asema, hyvä fyysinen kunto sekä elämäkokemus ja suvaitsevaisuus itseään kohtaan kuitenkin lisäävät ja tukevat toimintakykyä ja sen säilymistä.

Toisaalta, niin muutoksissa kuin voimavaroissa on yksilöllisiä eroja, eivätkä kaikki ikääntyneet ole samasta puusta veistettyjä. Erilaisten sosiaali- ja terveystalveluiden tehtävänä on tukea ikääntyneen osallisuutta ja toimintakykyä niin tarvittavien palveluiden yhteydessä kuin jo ennaltaehkäisevästi.

Palveluiden lisäksi myös teknolo-

giasta voi olla hyötyä erilaisissa toimintakyvyn vajauksissa sekä itsenäisen elämän ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Onnistunut lääkehoito lisää hyvinvointia

Hyvin toteutetulla lääkehoidolla voidaan ylläpitää tai parantaa iäkkäiden toimintakykyä ja elämänlaatua. Haasteita onnistuneeseen lääkehoitoon tuovat muun muassa muistisairaudet ja monilääkitys useine lääkkeineen ja lääkkeenottoaikoineen.

Lääkehoidon tueksi on kehitetty erilaisia lääkemuistuttajia, jotka muistuttavat lääkkeiden ottamisesta ja estävät lääkkeiden virhekäyttötilanteita. Samalla tuotteet tukevat lääkehoitoon sitoutumista ja oma-toimisuutta.

Tällaisia apuvälineitä ovat esimerkiksi Addoz Lääkekello sekä Dose Control Älydosetti. Lääkekellossa lääkkeet ovat ympyrän muotoisen kellon sisällä ja laite on lukittuna aina, kun ei ole lääkkeenottoaika. Älydosetti-ratkaisussa lääkkeet ovat perinteisen mallisessa dosetissa, joka asennetaan erillisen alustan päälle. Alustan kautta tapahtuvat niin lääkemuistutukset kuin esimerkiksi virhekäyttötilanteiden ennaltaehkäisy. Molempiin tuotteisiin on mahdollista sisällyttää hälytys omaiselle, mikäli lääkkeitä ei ole otettu sovitusti.

Sademetsän ääniä ja virkistävää jenkkaa

Musiikin kuuntelulla, lukemisella ja luonnon äänillä on rauhoittava vaikutus. Tyynyn muotoinen Taikofon on uudenlainen äänituntumasoitin, jonka avulla käyttäjä voi sekä kuulla että tuntea äänen. Moniaistinen kuuntelukokemus rauhoittaa ja rentouttaa, auttaa keskittymään ja virkistää, äänisisällöstä riippuen.

Taikofonin kautta voi kuunnella musiikkia, uppoutua äänikirjojen maailmaan, katsoa videoita ja elokuvia, rentoutua linnunlaulun ja metsän huminan avulla tai vaikkapa tanssia. Käyttäjät voi itse valita äänisisällön esimerkiksi älypuhelimesta tai vaikkapa vinylilevysoittimesta. Taikofon sopiikin monipuolisuutensa vuoksi kaikenikäisille.

Taikofon äänituntumasoitimen kautta voi kuunnella esimerkiksi musiikkia tai äänikirjaa, yksin tai yhdessä. Kuva: Flexound Systems Oy.

Elämyspolulla on erilaisia liike-, vetreys-, aisti- ja kokemustehtäviä. Kuva: Anniina Honkonen.

Rumpusoolo tai korttipelituokio jättitabletilla

Yetitablet on nimensä mukaisesti isokokoinen Android-jättitabletti. Tabletin kosketusnäyttö toimii infrapunalla, jonka vuoksi tablettiä voi käyttää sormien lisäksi esimerkiksi vesiväripensselillä tai karttakepillä. Yetitablettiä voi käyttää joko pystyasennossa tai vaakatasossa kosketuspöytänä. Suuren koon hyötyinä on, että huonommankin motoriikan omaava henkilö pystyy käyttämään laitetta ja se soveltuu hyvin myös ryhmäkäyttöön suuren joukon nähdessä näytön yhtä aikaa.

Jättitabletille voi ladata tavallisen tabletin tapaan paljon sisältöä, kuten visailuja, aivojumbppatehtäviä, laulujen sanoja tai erilaisia soittimia. Miltä kuulostaisi iltapäivä, jolloin voit maalata taulun, pelata korttipeliä ja lopuksi päräyttää rumpusoolon?

Käpyjen kopittelua, kuuseen kurkottelua

Alun perin Ikäinstituutin kehittämästä ja koostamasta Luontoelämyspolku-materiaalipaketista on kehitetty mobiilisovellusversio. Maksuton Elämyspolku-peli on ladattavissa Android-sovelluksena älypuhelimelle tai tablettiin. Mobiilipeliä voi pelata joko Elämyspolkuna tai Bingona. Peli muotoutuu ympäristön, valittujen

tehtäväkorttien sekä käyttäjien mukaiseksi.

Elämyspolku-pelissä kortit on jaettu neljään koriin, jotka ovat liike-, vetreys-, aisti- ja kokemuskori. Koreissa on erilaisia tehtäviä, joita voi suorittaa kävelyn lomassa. Liike- ja vetreystehtävinä on esimerkiksi kivetä ylönousu seisomaan ja takaisin istumaan, kurkotus puuhun varpailleen nousten tai käpyjen kopittelu parin kanssa.

Kokemuskorista löytyy muun muassa tehtävä, jossa pyydetään kertomaan, miten käyttäjä liikkui nuorempana luonnossa. Aistikorissa tehtävänä tulee esimerkiksi etsiä luonnosta erilaisia alustoja, joilla voi kävellä. Pelin lopussa näkyy yhteenvetona kuljettu matka sekä suoritettujen tehtäväkorttien määrä.

Bingo-versiossa sovellus arpoa 5x5 ruudukon tehtäväkortin, josta valitaan yhden rivin tehtävät suoritettavaksi.

Kuten Elämyspolussa myös Bingossa tehtävien suoritusohjeet saa näkyviin korttia painamalla ja tehtävä merkitään suoritetuksi pyyhkäisemällä kortti alaspäin. Bingoa voi pelata yhdellä tai useammalla puhelimella, jolloin jokaisella käyttäjällä voi olla oma bingoruudukko.

Luontoelämyspolun tavoitteena on tukea ohjatun ja suunnitellun ryhmäulkoilun toteutumista, mutta koska tahansa voi ottaa sovelluksen käyttöönsä. Mobiilisovellus tuo uutta perinteiseen kävelylenkkiin ja hauskat tehtävät innostavat liikkumaan ja virkistävät niin aisteja kuin mieltä.

Anniina Honkonen ja Tiina Leppäniemi
Laurea-ammattikorkeakoulu

Teknologialainaamon artikkelisarja päättyy tähän.

Addoz Lääkekello ja Dose Control Älydosetti. Kuvat: Addoz Oy ja Teknologialainaamo®.

Oulun Eläkkeensaajien lauluryhmä Laulakko näi pärjäsi kuorosarjassa ja sai kunniamaininnan. Kuva: Janne Lahtia.

Veteraanien kulttuurikatselmuksessa koolla Turussa yli 900

Veteraanien kulttuurikatselmus järjestettiin Turussa 16.–17.11. Katselmuksen pitopaikkana toimi Turun konservatorio, jossa järjestettiin kaikki tapahtuman pääajit: tanssi-, musiikki- ja näyttämötaiteen lajit sekä kulttuurikatselmuksen loppunäytös.

Eri lajit esiintyivät 16.11., ja sunnuntaina 17.11. järjestettiin lauantain 16.11. esitysten pohjalta koottu loppunäytös konservatorion Sigyn-salissa.

Työväen Urheiluliitto TUL:n lisäksi kulttuurikatselmuksen toteuttamisessa olivat mukana Eläkkeensaajien Keskusliitto, Eläkeläiset, Suomen Työväen Musiikkiliitto ja Työväen Näyttämöiden Liitto. Tapahtuma oli avoin kaikille mainittujen järjestöjen 55 vuotta täyttäneille jäsenille, joka osaltaan selittää suurta osallistujamäärää.

Viikonloppu täynnä upeita esityksiä

Lauantain lajesitykset, ja viikonloppu kokonaisuutenaan, keräsivät laajasti kiitosta osallistujilta ja järjestäviltä tahoilta.

– Eilisen esitykset olivat aivan upeita! Olin täällä eilen koordinoimassa päivän kulkua ja ainakin itselle jäi sellainen tunne, että kaikki meni hyvin, **Maritta Suojanen** TUL:n Varsinais-Suomen piirin veteraanijaostosta kommentoi.

– Katselmuksen taso on ollut todella laadukas. Itselle koskettavimpia esityksiä viikonloppuun aikana ovat olleet yksinlausunat. Niissä niin sanotusti kilometrit kuuluvat ja näkyvät, kun seniorit kertovat varsin omakohtaisiakin tarinoita elämänsä varrelta, **Mikko Väänänen** Työväen Näyttämöiden Liitosta kertoo.

Turun Eläkkeensaajien Vanhat tanssit -kerholla oli näyttävä salonkitanssiesitys loppunäytöksessä. Kuva: Janne Lahtia.

Kulttuurikatselmuksen merkitys

Kulttuurikatselmus nauttii senioriosallistujien keskuudessa suurta suosiota. Tähän vaikuttaa voimakkaasti komeiden esitysten lisäksi myös se, että katselmus aktivoi osallistujia ja tarjoaa mielekästä tekemistä esiintyvien ryhmien jäsenille lukuisten harjoitusten ja itse esitysten myötä.

– Veteraani-ikäisille toimijoille tällaisilla viikonlopuilla on ihan hirvittävän iso merkitys. Tällainen tavoitteellinen toiminta aktivoi ihmisiä toimimaan ja ehkäisee sitä sohvan pohjalle jumiutumista äärimmäisen tehokkaasti, Suojanen kertoo.

– Koen, että nämä kulttuurikatselmukset ovat sellaisia kahden vuoden työn huipentumia. Ryhmät panostavat todella paljon näihin esityksiin, ja parin vuoden välein järjestettävät katselmukset kokoavat aktiiviset seniorit eri puo-

lilta Suomea yhteen. Aiemminhan nämä katselmukset tunnettiin kilpailuna, joka kyllä edelleen heijastuu ainakin meidän ryhmien toimintaan ihan selvästi, **Marja Raitoharju** Eläkkeensaajien Keskusliitosta naurahtaa.

Tapahtuman järjestämisestä oli vastuussa TUL:n Varsinais-Suomen piiri. Valtakunnalliseen työryhmään kuuluivat **Eeva Kurki** ja **Irja Appelroth** TUL veteraanijaostosta, **Sanna Mari Holma** STM:stä, **Mikko Väänänen** TNL:stä, **Marja Raitoharju** EKL:stä, **Tiina Rajala** Eläkeläisistä sekä **Maritta Suojanen** ja toiminnanjohtaja **Kimmo Kampilla** paikallisen järjestäjän TUL:n Varsinais-Suomen piirin veteraanijaostosta.

Veteraanien kulttuurikatselmus järjestetään kerran vuonna 2021, jolloin tapahtuma pidetään Kotkassa.

Oskari Villanen,
TUL:n viestintäpäällikkö

Kisailu loppunäytöksen paikoista kävi tiiviinä

EKL-yhdistysten jäsenet ovat löytäneet ja ottaneet omakseen Veteraanien kulttuurikatselmuksen. Tällä kerralla tapahtuman 47 esityksestä peräti 29 toteutui eläkkeensaajien voimin. Myös tapahtuman talkoolaisten joukossa näkyi monta yhdistysten toiminnasta tuttua kasvoa.

Tunnelma katselmuksessa oli koko viikonlopun ajan iloinen ja jännityksen tihentämä. Vaikka katselmus ei varsinaisen kilpailu olekaan, kisailu kunniamainnoista ja loppunäytöksen paikoista kävi tiiviinä. Esitykset olivat niin hyvin valmisteltuja ja harjoiteltuja, että tuomaristoilla oli täysi työ valitessaan parhaita paloja sunnuntaiseen loppunäytökseen. Lopulta lavalla nähtiin sunnuntaina 15 upeaa, koskettavaa, hauskaa ja mieleenpainuvaa esitystä.

Veteraanien kulttuurikatselmus Turussa oli hieno kokemus. Tästä on hyvä jatkaa kohti vuoden 2021 tapahtumaa Kotkassa. Siellä meillä onkin taas paljon puolustettavaa!

Marja Raitoharju, järjestösuunnittelija

EKL:N ESIINTYJÄT LOPPUNÄYTÖKSESSÄ:

- Birgit Hast, Porvoonseudun ES, yksinlaulu, Kaipaus eli Toska
- Vanhat tanssit -kerho, Turun ES, salonkitanssi, Edelwais
- Pirjo Halme, Porin Seudun ES, lausunta, Elämässä tarvitaan rakkautta ja huomiota
- Trio AmA, ETY, laulu, Viileä Veronan viini ja Laulu
- Laulakko nää, Oulun ES, kuorolaulu, On lautalla pienoinen kahvila
- Duo Meerij ja Pirjo, Turun ES, sketsi, Kumman kaa

KUNNIAMAININNAN SAANEET EKL-ESIINTYJÄT:

- Trio AmA, Eläkkeensaajien Tampereen Yhdistys ETY (lauluyhtyeet)
- Myyrin laulavat seniorit, Myyrmäen ES (lauluryhmät)
- Laulakko nää, Oulun ES (kuorot)
- Birgit Hast, Porvoonseudun ES (yksinlaulu)
- Ritva Pakkanen, Inkeröisten-Anjalan ES (yksinlaulu)
- Maire Sievinen, Myyrmäen ES (lausunta)
- Tuula Walden, Turun ES (lausunta)
- Juhani Auranen, Myyrmäen ES (lausunta)
- Turun ES, Tanssijat (tanssilliset ryhmät)

tul.fi/tapahtumat/aikuisliikunta/veteraanit/kulttuurikatselmus

Joulun värit hehkuvat käsityökerhon lahjoissa

Seinäjoen Eläkkeensaajien naiset ovat ahkeria myssyjen ja muiden kudonnaisten valmistajia. Myssyt ovat saaneet kohteensa eli syöpälästen mukaan nimeksi sytomyssyt.

Päällepäsmärinä on toiminut **Kyllikki Juoni**, joka on saanut taustatukea muilta eläkkeensaajajaisilta, miesten mukaantuloa odotellessa.

Nyt, kun odotellaan joulua, lahjojen antaminen, joskin saaminenkin, tuo aitoa joululiloa. Jouluihin valmistautuessaan eläkkeensaajat veisaavat jouluvirsiä kanttorin johdolla, syövät joulupuuroa maukkaan kiisselin kera ja ehtivät tanssahdelakin orkesterin säestyksellä.

Naiset ovat vuosittain valmistaneet erityisesti joulumyyjäisiin jouluisia tavaroita, niin päälle- kuin suuhunkin pantavaa.

Sytomyssyjä tehnyt Kyllikki Juoni valmisti toissa vuonna näppärissä käsissään jo 26 myssyä ja nyt niitä on jo pitkälti toistasataa. Vierustoverit päältä katsoessaan innostavat häntä jatkamaan komeitten myssyjen tekemistä.

– Me muut käsityökerholaiset olemme tehneet omia töitämme ja ihailen katselleet,

kun Kyllikki on tehnyt värikkäitä myssyjään. Häneltä valmistuu niitä myös kotona teeveetä katsellessa. Lopussa voi kädet olla jo kipeät, mutta sisulä ne on saatu valmiiksi, tietää **Kirsti Hangasmaa**.

Kirsti on käsityökerhon nimellinen vetäjä. Kerholaisilla ei ole varsinaisesti mitään keskeistä askarta, jota yhdessä tekisivät. Käsityökerho kokoontuu kerran viikossa ja aina Kyllikillä on ollut myssykudin joukossa.

Pikkumyssyillä on kysyntää

–Idea myssyjen tekoon tuli Kyllikin sairaanhoitajaystävältä, myös ystävä **Sirkka Penttilä** oli ideoimassa. Sytomyssyt on lahjoitettu Seinäjoen keskussairaalan syöpäosastolle, josta ne menevät monen eteläpohjalaisen syöpäpotilaan käyttöön. Niin potilaat kuin henkilökuntakin ovat ottaneet ne ihan hyvin vastaan, tietävät Kyllikki ja Kirsti.

Malleja Kyllikki on etsinyt monesta paikasta, muun muassa Novitan mallistosta. Kirsti ja Kyllikki kertovat, että lankojen saanti on nyttemmin ollut helpompaa kuin aikaisemmin, kun myssyjen teko aloitettiin ja se oli aivan uutta.

Kyllikki on asiantuntija: myssyihän pitää tehdä sellaisesta langasta, joka on ihoystävällistä. Myssyt on tehty pääsääntöisesti bambulangasta, joitakin on valmistettu myös puuvillalangasta. Lankoja on tullut lahjoituksena eri henkilöiltä ja käsityökerholta. Mutta Kyllikki on myös ostanut lankoja itse.

– Käsityökerho on toiminut meidän yhdistyksessä jo noin 50 vuotta, joten erilaisia töitä on tehty josoltti ja pidemmän aikaa, kertoo Kirsti.

Kyllikin kutoessa myssyjä muut ovat tehneet omia töitään tai sitten ajatelleet jo seuraavaa lahjoitusta Hope-yhdistykselle. Sinne on tehty jo kahtena syksynä lahjoituksena erilaisia neuletuotteita, pääasiassa sukia ja lapasia.

HopeSeinäjoki-yhdistys toimii Äiti Teresan ohjein:

”Meistä itsestämme tuntuu, että tekemme ovat vain pisara meressä.” Seinäjoen Eläkkeensaajat saavat käsityökerhonsa kautta olla pisara tässä Äiti Teresan meressä.

Tavoitteena on antaa kriisiperheille konkreettista helpotusta arkeen. Joskus se tarkoittaa lastenhoitoapua väsyneelle yksinhuoltajalle tai kolikkilapsen perheelle, joskus ruoka- tai vaateapua. Lapsille

Käsityöläisten aatelina oleva Kyllikki Juoni esittelee pientä osaa tämän vuoden aikana valmistuneista myssyistä. Kuva: Kirsti Hangasmaa.

Kahdeksan kässärikerholaisen valmistamat kudonnaiset, kuten sukat ja lapaset, menevät Hopen asiakkaisien käyttöön eli hyväntekeväisyyteen. Ylhäällä kurkistaa Kirstin lapsenlapsi Into. Nämä kudonnaiset valmistuivat viime syksynä lahjoituksina Hopelle. Kuva: Kirsti Hangasmaa.

järjestetään ilmaisia urheilutapahtumia ja -kursseja. Apua ovat saaneet lapset vastaanotto- ja koulukodeissa sekä lapset, joiden kotona on päihdeongelmia tai varattomuutta. Kierrätys on myös yksi toiminnan kivijaloista. Perheiltä kerätään lastentarvikkeita avustuskohdeille.

Kerhossa puheensorinaa riittää

Joskus kässäriäiset syventyvät keskustelemaan päivänpolttavista asioista niin, että työt eivät edisty. Joku voi joutua purkamaan, kun on huomannut tehneensä virheen. Kerhossa ei kerta kaikkiaan ole hiljaista hetkeä. Koko ajan kuuluu puheensorinaa.

– Juttelemme joko kaikki yhdestä ja samasta asiasta tai vain muutama juttelee keskenään, silloin voi kuulua ”että mitä?”. Puheenaiheet vaihtelevat rempoista leivontaresepteihin tai erilaisiin käsityöohjeisiin. Ja koska kerhossamme on vain naisia, niin puheenaiheitahan riittää, naiset nauruskelevat.

– Joskus aiheena on lastenlasten erilaiset tempaukset; mitä tekevät tai ovat sanoneet. Joskus puhummemyös ”isoommista muksuista”. Jos joku on käynyt jossain päin reissamassa, niin siitäkin saamme puheenaiheen, kertoo Kirsti kerhon antia.

– Uskonto ja politiikka eivät sentään kuulu juttuihin. Ehkä kuitenkin sen verran, että saamme arvostella joidenkin päätösten ihmeellisiä päätöksiä.

Eläkkeensaaja-lehden toimitusneuvoston jäsen on myös oman EKL-piirinsä tiedottaja

Juttusarjassa esitellään EKL-piirien tiedottajia, jotka kuuluvat myös Eläkkeensaaja-lehden toimitusneuvostoon. Tässä esittelemme EKL:n Pohjois-Karjalan piirin tiedottajan Eira Väänänen.

1 Esittele itsesi lyhyesti: kuka olet, miten tulit mukaan EKL-toimintaan ja onko sinulla ollut työelämäkokemuksistasi tukea viestintäasioiden hoidossa?

Eläkkeelle jäin 2011, ja samana vuonna aloitin Reijolan Eläkkeensaajien puheenjohtajana. Jäseneksi liityin jo 1999. Työelämässä tein parikymmentä vuotta opetustehtäviä. Viimeiset 24 vuotta olin vanhusten päivätoiminnan ohjaajana Joensuuun kaupungin vanhustyössä. Tässä työssä laadin erilaisia tiedotteita ja lehti-ilmoituksia.

Tutustuin myös erilaisiin toimijoihin vanhustyön kentällä ja loin siellä hyvät verkostot, joita voin hyödyntää myös tässä tehtävässä.

2 Miten koet voivasi vaikuttaa piiritasolla ja omassa yhdistyksessäsi siihen, miten tieto kulkee esim. hallinnolta jäsenistölle ja toisin päin? Onko jotain uusia toimenpiteitä tulossa?

Olen läsnä piirin hallituksen kokouksissa. Siellä sovimme tiedottamisesta eli mitä, milloin ja missä mistäkin tiedotetaan. Piirin kotisivuilla pidetään yllä ilmoituksia tapahtumista, kilpailuista ja matkoista, kilpailutuloksista ja juhlist. Piirin viestit kulkevat sähköpostilla ja perinteisinä kirjeinä, onneksi jokaisella yhdistyksellä on henkilö, jolle viestit osoitetaan. Yhdistykset viestivät sitten jäsenilleen. Saimme omaan yhdistykseemme hyvän ja osaavan tiedottajan. Perustasoinen digiosaamisen tulisi

nykyään olla jokaisen kansalaisvelvollisuus.

3 Mihin suuntaan haluaisit viedä jäsenlehteä tulevaisuudessa?

Lehti on mielestäni hyvä, monipuolinen. Numerokohtaiset teemat helpottavat sisältöhallinnassa. Maksullisia ilmoituksia on ehkä liikaa, mutta mainostuloilla rahoitetaan osaksi lehden kustantamista. Piirien sivut ja kenttäpostit ovat myös mielenkiintoisia, sillä sieltä voi lukea, mitä ja miten toiset yhdistykset tekevät ja saamme vinkkejä omiin toimintoihimme.

4 Eläkkeensaajat ovat tunnetusti kiireistä väkeä. Millä keinoin lataat akkujasi eli huolehdit jaksamisestasi?

Olen sitonut itseni melko kiinteästi yhteiskunnalliseen toimintaan, osallisuuteen. Olen mukana muutamissa kaupungin ja seurakunnan luottamustoimissa, en ole vielä tuntenut olevani 'eläkkeellä'. Harrastan monenlaista, mm. käyn kuntosalilla, ohjaan senioritanssia ja lenkkeilen silloin, kun jalat kestävät. Laulan myös kuorossa ja luen paljon. Kesällä mökkihommat ja erämaassa liikuminen ovat lempipuuhiani. Nokipannukahvit erämaalavulla Patvinsuon kansallispuiston maisemissa kruunaavat nämä eräretket.

Yhdistykset huomio!

Järjestöavustuskierron käynnistyminen taas vuoden alussa

Vuoden 2020 ensimmäisiä jäsenjärjestöavustuksia voi hakea 31.1.2020 mennessä.

Avustus on tarkoitettu tukemaan yhdistyksen toimintaa niin, että voidaan kokeilla uusia toimintamuotoja, kutsua kiinnostavia alustajia tapahtumiin, järjestää kampanjoita, kouluttaa kerhonoimintajia tai näkyä ja kuulua omalla paikkakunnalla erilaisissa tapahtumissa.

Uuden kokeilussa kannattaa pitää silmät ja korvat auki. Naapuriyhdistys saattaa tehdä jotain sellaista, jota myös teillä voitaisiin kokeilla. Avustus mahdollistaa kokeilun ja antaa aikaa varmistella pysyvää rahoitusta toiminnalle.

On hyvä huomata, että kokeilla voi vain kerran, eli toistamiseen haku jollekin toiminnalle ei vastaa myöntämiskriteerejä. Yhdistykset toimivat kovin eri tavoin ja siksi toisen vanha tuttu voi olla toiselle uusi kiinnostava kokeilu.

Yksi toiminta on kuitenkin kaikille EKL-yhdistyksille perustoimintaa: matka- ja retkitoiminta. Niihin ei voi jäsenjärjestöavustusta hakea.

Vuoden ensimmäinen jäsenjärjestöavustuksen haku päättyy tammikuun 31. päivänä 2020. Hakulomakkeita saa EKL:n kotisivuilta. Kun täytätte hakemusta, tehkää tukea hakevalle toiminnalle suunnitelma sekä kustannusarvio ja liittäkää ne hakemukseen. Hakemus pitää myös allekirjoittaa virallisesti käsin ja kahden virallisen allekirjoittajan vahvistamana.

Petra Toivonen

Hakulomake: <https://www.elakkeensaajat.fi/ekl/lomakkeet/>

Psst... Psssst... Ihan vain tiedoksi, että...

EKL:n ENSIMMÄISET JÄRJESTÖPÄIVÄT ovat tulossa ensi vuonna... **9.–10.9.2020... Himokselle, Jämsään...**

Voit tulla sinne yksin... kaksin... tai vaikka koko yhdistyksen porukalla!

Psst... siellä on kuulemma kaikenlaista kivaa... ainakin tällaista tiedossa:

- liiton oma kulttuurikatselmus
- EKL:n kulttuuripalkinnon jako
- karaokekilpailu ja yleisökaraokea
- työpajoja ja esittelyjä
- tanssit
- iloista yhdessäoloa tosi hyvässä seurassa!

Jos haluat tietää lisää, seuraa ensi vuonnakin Eläkkeensaaja-lehteä! Heippa!

Uusittavien EKL:n kotisivujen kohderyhmätstatus järjestettiin Avoine Oy:n tiloissa Pasilassa. Omaa testausvuoroaan odottavat vas. Pertti Turpeinen, Paula Toivonen ja Mikko Hellman.

Liiton kotisivu-uudistus etenee

Eläkkeensaajien Keskusliitto uudistaa kotisivunsa. Hanke on jo voiton puolella, ja viimeisiä korjauksia ja muutoksia tehdään sen palautteen pohjalta, joka saatiin kohderyhmälle toteutetussa käytävyydestä marraskuussa. Testaajina oli jo EKL:n jäseneksi liittyneitä sekä myös ei-jäseniä. Kotisivujen toimittaja on Avoine Oy ja kotisivupohja rakentuu ProcessWire -alustalle. Se on avoimen lähdekoodin sisältöhallinta- ja julkaisujärjestelmä. Uudet kotisivut avautuvat 3. helmikuuta ja osoite muuttuu tuolloin muotoon www ekl.fi

Pohjoismaiden eläkeläisjärjestöillä runsaasti yhteisiä tavoitteita

NSK kokousti ja piti seminaaria Porvoossa

Kahdeksan pohjoismaisen eläkeläisjärjestön yhteistyötoimikunnan NSK:n (Nordiska Samarbetskommittén) syyskokous ja seminaari järjestettiin tällä kertaa Suomessa. NSK kokoontuu vuorotellen eri jäsenmaissa.

Tämänkertaista seminaaria ja edellisenä päivänä pidettyä hallituksen kokousta emännöivät ja isännöivät Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry ja Eläkeläiset ry. Käytännön järjestelyistä vastasi EKL.

Seminaarin aiheena oli eläkeläisten toimeentulo. Päivän käynnisti Rakennusliiton sosiaalipoliittisen asiantuntijan **Tiina Nurmi-Kokkon** alustus köyhyyden rakenteista ja ilmenemismuodoista.

Nurmi-Kokko nosti esiin mm. eläkeläisten ylivelkaantumisen. – Esimerkiksi leikkauskuiluista selviytymiseksi saatetaan turvautua pikavippeihin. Liki 34 500:lla yli 65-vuotiaalla on maksuhäiriömerkintä.

Köyhyyden kokeminen voi myös aktivoida ihmisen kertomaan mielipiteensä ja etsimään vaikuttamismahdollisuuksia. Usein se kuitenkin johtaa passivoitumiseen ja syrjäytymiseen.

–Huonoimmassa asemassa ovat ne, jotka eivät enää jaksa ajatella tulevaisuutta, Tiina Nurmi-Kokko sanoi.

Ruotsalaisen PRO – Pensionärernas Riksorganisationin talous- ja eläkeasiantuntija **Ingemar Hamskär** esitteli Ruotsin eläkejärjestelmää ja eläkeläisköyhyyttä.

Pro on ottanut kantaa vahvasti Ruotsin eläkejärjestelmän muuttamiseksi. Järjestö katsoo sen olevan epäoikeudenmukainen nimenomaan pienipalkkaisia töitä tehneiden – jotka usein ovat naisia – kohdalla.

Seminaarin päätteeksi puhuttiin teemasta yksinäisyys NSK:n koordinaattorin **Guy Löövin** alustuksen pohjalta.

Ryhmätöissä pohdittiin mm. sitä, minkälaisia yhteisiä

haasteita ja tavoitteita järjestöillä on.

Lopputulemana oli, että vaikka pohjoismaisissa eläkejärjestelmissä on eroavaisuuksia, yhteistä perustaa löytyy.

Esimerkiksi pienituloisimpien eläkeläisten asia sekä edullisten vuokra-asuntojen ja riittävien ja saavutettavien palveluiden tarve ovat vahvasti esillä kaikissa pohjoismaissa.

Yksi toimintamalli oli hakeutuminen yhteistyöhön nuorten kanssa. Erityisesti norjalaisilla seminaariedustajilla oli runsaasti myönteisiä kokemuksia pyöreän pöydän keskusteluita nuorisojärjestöjen kanssa.

–Eläkeläisillä ja nuorilla on monia yhteisiä tavoitteita esimerkiksi toimeentulon kohentamisessa ja asuntoasioissa, keskustelussa huomautettiin.

NSK:n vuosikokous 2020 järjestetään Färsearilla toukokuun alussa.

Tuomas Talvila

NSK:n syyskokous ja seminaari järjestettiin Haikon kartanossa Porvoossa. Seminaaritaulla oli ryhmäkuvan vuoro. Kuva: Tuomas Talvila.

Tarvitsetko apua nousemiseen?

Siirrettävä Gripo-nousutanko

- + Tarjoaa tukea ja turvaa
- + Hyödyntää käyttäjän omia voimia
- + Helppo asentaa ja siirtää ilman työkaluja
- + Paljon lisävarusteita

Katso lisätietoja:
www.korpinen.com/nousutanko

KORPINEN

Tule hyvälle tuulelle!

Teatteriloma

1 vrk.....alk. hlö/2hh **67€**

2 vrk.....alk. hlö/2hh **115€**

Hinta sisältää teatterilipun Kuntorantassa esitettävien Teatteriutuotnot.fi:n näytöksen tai Varkauden Teatterin näytöksen, aamiaisen ja kylpylän vapaan käytön aukioloaikoina. Kysy myös puolihoitoa.

Mukavaa **joulua** **onnellista uuttavuotta!**

Varaukset ja lisätiedot
(017) 560 1403 tai myynti@kuntoranta.fi

Aktiveittiloma

4 vrk, ph.....hlö/2hh **225€**

- Tervetulo kahvi ja tuloinfo klo 15
- Aamiaiset ja päivälliset noutopöydästä
- 2 x 45 min. ryhmäliikuntaa
- 1 x 45 min. tervetuloaiheinen luento
- 2 x 30 min. vesijumpaa
- Minimi 20 hlöä/jakso yksittäisiä lomailijoita tai myös ryhmille

Voimassa 24.-28.2.2020
Katso lisää www.kuntoranta.fi/
ojankohtaistarjouksia

KYLPLYLÄHOTELLI KUNTORANTA
Kuntorantantie 14, Varkaus
www.kuntoranta.fi

Pidätämme oikeuden muutoksiin

VIETÄ IKIMUISTOINEN KONSERTTIPÄIVÄ!

BONDFONIAA
PE 14.2. KLO 13 JA
PE 14.2. KLO 19 SIBELIUSTALO
Sinfonia lahti
Antti Rissanen, kapellimestari
Diandra ja
Geir Rönning, laulu

Toiminnan ja tunnelman musiikkia! Konsertissa kuullaan parhaita James Bond -elokuvien melodioita. Tule testaamaan salaisen agentin 007:n seikkailujen rytmi. **Shaken, not stirred!**

KOTKAN POIKII – JUHA "WATT" VAINIO
PE 17.4. KLO 13 JA
PE 17.4. KLO 19 SIBELIUSTALO TOIVEUUSINTA!
Sinfonia Lahti
Jarkko Kiiski, kapellimestari
Mari Palo, sopraano
Hannu Lehtonen, laulu

Syksyllä 2018 kaksi loppuunmyytyä konserttia. Nyt yleisön pyynnöstä konsertit uusitaan ja Hannu Lehtonen sekä Mari Palo tulkitsevat Vainion tunnetuimpia tekstejä, kuten "Minne tuuli kuljettaa", "Albatrossi" ja "Mun sydämeni tänne jää".

LIPUT

30-24 € / päiväkonsertti 25-20 € /
8 € lapset, opiskelijat ja työttömät

Ryhmälennus 2-3 € / lippu (min. 11 henk.)
+ ryhmänjohtaja vapaalippu (min. 25 henk.)

Ryhmämyynti puh. 0600 413 145 (2 €/min+mpm/pvm)
sinfoniahahti@lippu.fi

SINFONIA LAHTI

Uusia kasvoja EKL:n toimistolla

Loppukesästä lähtien on liiton toimistolla täytetty vapautuneita vakansseja. Uusina työntekijöinä ovat aloittaneet Tarja Castrén johdon assistenttina, Rafi Mohammed taloushallinnon assistenttina ja viimeispänä Eero Kivinen sosiaalipoliittisena asiantuntijana.

Tarja Castrén, johdon assistentti

Syyskuussa aloittanut Tarja Castrén, 56, on ennättänyt jo marraskuun loppuun mennessä löytää sen punaisen langan, joka on olennainen liiton johdon asioiden organisoinnissa ja toimistoasioihin liittyvässä muussa työskentelyssä. Parhaillaan hän on mukana myös liiton ensi vuonna Himoksella toteutettavien järjestöpäivien järjestelyissä.

Tarja on koulutukseltaan monenlaista: HSO-sihteeriksi, kuntoutukseen erikoistunut lähihoitaja, urheiluhieroja. Yhdistelmä on mahdollistanut työskentelyn mm. Näkövammaisten keskusliiton liikunta-toimissa sen toimiston ja kansainvälisten asioiden järjestelijänä. Hänellä on myös yrittäjätaustaa.

Olen luonnostani aina ollut liikunnasta ja fyysikasta kiinnostunut. Jo 13-vuotiaana aloin harrastaa juoksemista. Olen juossut puolimaratonit, viimeksi nuoremman tyttärenti kanssa viime keväänä. Porrastreeni on ihan uusi löytö, Tarja innostuu.

Kaksi aikuista tyttärettä Jenny ja Jonna sekä kaksi pientä lapsiylämaanterrieriä pitää Tarjan vapaa-aikanaan liikkeellä Tikkurilassa, jonka hän kokee kotikyläkseen.

Tarja Castrén on kotoisin Kaajanista, josta muutti Vantaalle lapsuusvuosina, joten koulunsa hän on käynyt ja aikuisikänsä elänyt pääkaupunkiseudulla. Helsingin ja Vantaan kulttuuritarjonta pitää Tarjan jatkossakin Vantaalla.

– On ollut kiva tutustua EKL-väkeen ja kanssakäyminen on ollut hyvin luontevaa, kiittelee Tarja.

– Ensi keväänä osallistun taas Helsinki City Run -tapahtumaan. Löytyisikö EKL:n jäsenistöä kavereita mukaan lähtijöiksi – kootaan oma joukkue heittää Tarja lopuksi.

Rafi Mohammed, taloushallinnon assistentti

Tarkkaavaisimmat saattavat muistaa Rafi Mohammedin, 36, jo muutaman vuoden takaa, kun hän tuli liittoon taloushallinnon assistentin vuorotteluvapaan sijaiseksi. Lokakuussa, kun vakituinen vakanssi tuli vapaaksi, Rafi palasi liiton toimistoon palkkakirjanpitäjän työstä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS:sta.

Rafi on suorittanut suomen kielessä erinomaisen taitotason ja on täysin pätevä alallaan mm. julkishallinnon tehtäviin Suomessa. Suomen ja äidinkielen lisäksi Rafi puhuu myös englantia.

Taloushallinnon työkokemusta Rafille on kertynyt vuodesta 2012. Ensin kaupallisen alan MBA-tutkinto Hyderabadin yliopistosta Intiasta, jonka jälkeen hän on Suomessa suorittanut useita omaan alaansa liittyviä opintoja, alkaen Vaasan yliopistosta ja aikuiskoulutuskeskus Amiedusta.

Rafi on asunut Suomessa nyt 13 vuotta. Sinä aikana hän on perustanut perheen: laborant-

Tarja Castrén, tarja.castrén@elakkeensaajat.fi, puh. 09 6126 8421
Rafi Mohammed, rafi.mohammed@elakkeensaajat.fi, puh. 09 6126 8431
Eero Kivinen, eero.kivinen@elakkeensaajat.fi, puh. 041 522 1696

tina toimivan Tasneem-vaimon kanssa hänellä on 8-vuotias Alveena-tytär ja 5-vuotias poika Anas.

– Päiväkodissa ja alakoulussa he ovat oppineet sujuvaa suomen kieltä, mutta kotona lapset puhuvat keskenään melkoista suomen ja hindin seka-melskaa, Rafi nauraa.

Vapaa-aikanaan Rafi käy uimassa, pelaa krikettiä ja kokkaa; viimeisin mielenkiinnon kohde on osakekauppa, amerikkalaisten osakkeiden osto ja myynti. Se tuo myös hieman lisätienestää perheen talouteen.

– Viimeksi kävimme koko perhe Intiassa minun lähisukuani ja äitiäni tapaamassa.

Äidille on suurta juhlaa nähdä lapsenlapsensa. Onneksi veljet pitävät äidistä huolta, Rafi kiittelee.

Eero Kivinen, sosiaalipoliittinen asiantuntija

Marraskuussa liiton sosiaalipoliittisena asiantuntijana aloittanut Eero Kivinen, 31, kokee omien sanojensa mukaan olevansa vahvasti kotoisin Turusta, vaikka toiselta puolelta sukujuuria on myös Pohjois-Karjalassa. Turussa hän myös opiskeli ja valmistui valtiotieteiden maisteriksi, ja lähti

reilu kolme vuotta sitten Helsinkiin uusien työmahdollisuuksien perässä.

Suomen ammattiin opiskelevien liitto SAKKI ry:n määräaikaisesta sosiaalipoliittisen asiantuntijan tehtävästä hän siirtyi 2017 Helsingin kaupungin palvelukseen sosiaalityöntekijäksi. Mutta sitten alkoi veri vetää vaikuttamis- ja edunvalvontatyöhön.

– Nuorisjärjestöjen näkemys, että nykyiset eläkeläiset syövät nykyisten nuorten tulevat eläkkeet, ei vastaa omia ajatuksiani. Minusta riidanlietsontaan sukupolvien välillä ei ole syytä. Haluan tehdä oikeudenmukaista edunvalvontatyötä, Eero sanoo.

Hyvinvointi kuuluu eläkeläisellekin ja on Eeron mukaan tätä kaikkea: hyvän terveyden lisäksi taloudellista, sosiaalista ja materiaalista hyvinvointia sekä toimivia ihmissuhteita ja turvaverkkoja erilaisia arjen haasteita kohdatessa. EKL tekee hänen mielestään juuri tätä hyvää työtä jäsentensä hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi.

– EKL oli minulle jo hieman tuttu järjestönä. Kun mielenkiintoinen työpaikka liitossa avautui, lähdin suurella mielenkiinnolla sitä hakemaan.

Vapaa-aikaansa Eero käyttää mielellään muun muassa poliittiseen toimintaan. Lisäksi hän harrastaa hyötyliikuntaa ja herättelee bänditoimintaa uudelleen henkiin parin kaverin kanssa. Tämä vielä toistaiseksi perheetön yksineläjä asuu ja viihtyy Helsingin Vallilassa.

Ulla Wallinsalo

EKL:n syksyn lukijamatka

Montenegroon ja Albaniaan!

MONTENEGRO JA ALBANIA, 28.9.-3.10.2020

alk./hlö 2 hengen huoneessa 1259€

Hintaan sisältyy: Finnairin suorat lennot, majoitukset 4 tähden hotelleissa • 1 yö Montenegron Podgoricassa, 2 yötä Albanian Tiranassa ja 2 yötä Montenegron Budvassa, aamiaiset ja illalliset, kuljetukset, pääsymaksut, turistivero ja suomenkielinen opas • 1 h huoneen lisämaksu 185€. Lehden edustaja mukana.

Ainutlaatuinen ohjelma! Koemme muun muassa nämä: veneretken Skadarjärven kansallispuistoon, Podgorican ja Shkodran vanhatkaupungit, idän ja lännen sekoituksen Tiranan merkittävimmät nähtävyydet, montenegrolaisen rantakaupungin Ulcinjin, venetsialaisvaikutteisen Budvan sekä Njegusin kylän ja upean Kotorin lahden.

Kiinnostuitko? Lisätietoja antaa Minna Lehtonen/Matkapojat, p. 010 2323 411 tai minna.lehtonen@matkapojat.fi

MATKAPOJAT

EKL Eläkkeensaaja

Eläköön elämä

Liiton uusi jäsenhankintakampanja 2020 alkaa helmikuussa

EKL:n suuri jäsenhankintakampanja käynnistyy ystäväpäivänä 14.2.2020. Kampanjan tuloksissa otetaan huomioon kaikki EKL-yhdistysten uudet jäsenet, jotka on ilmoitettu liiton rekisteriin 2.1.2020 alkaen. Lähde mukaan ja kisaa parhaan jäsenhankkijan palkinnoista!

Kampanjan tavoite

Eläkkeensaajien Keskusliitto jäsenyhdistyksineen on aktiivisten, elämänsä parasta aikaa elävien eläkkeensaajien järjestö. Haluamme tehdä kampanjan, joka korostaa aktiivista toimintaa ja elämästä yhdessä nauttimisen iloa.

Päätavoitteena on saada jäsenyhdistys-temme jäsenet tuomaan omia ystäviään, tuttujaan ja tutun tuttuja mukaan yhdistyksensä toimintaan. Suuren jäsentutkimuksemme (2019) mukaan 87 prosenttia jäsenistöstämme on jo suositellut tai suosittelisi lämpimästi Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n jäsenyyttä muille.

Kampanjan pääkuvana toimii punaisella pappamopolla ajelevat hyväntuulinen herra ja rouva, jotka tykkäävät elämästä ja tarttuvat hanakasti haasteisiin. He ovat matkalla hakemaan kavereitaan mukaan EKL:n ja sen jäsenyhdistysten toimintaan!

Jäsenhankkijalle esite

Esite toimii jäsenhankkijan tukena ja siinä on tilaa kolmelle kirjattavalle uudelle jäselle. Kun jäsenet on kirjattu, tiedot toimitetaan omaan yhdistykseen. Jäsenhankkijan esite on lisäksi suunniteltu toimivaksi niin, että mukaan kutsutulle jää perforoitu eli irti leikattava muistilappu yhdistyksen yhteystiedoista.

Liiton yleisesite

EKL uusii Eläköön elämä! -kampanjan kunniaksi samalla yleisesitteensä ja se on kampanjailmeen mukainen.

Materiaali suoraan yhdistyksille

Edellä mainitut esitteet ja muu kampanjamateriaalit postitetaan yhdistyksiens puheenjohtajille tammikuussa 2020 loppiaisen jälkeen. Näin materiaali on yhdistysten käytössä, kun kampanja alkaa.

Jäsenhankkijoille materiaalia omasta yhdistyksestä

Eläkkeensaaja-lehden vuoden ensimmäiseen numeroon 1/2020 tulee kokosivun ilmoitus kampanjasta. Se kertoo lehden lukijoille kampanjan alkamisesta ja innostaa jäseniä tilaamaan kampanjamateriaalin ja jäsenhankkijan esitteen omasta yhdistyksestään.

Parhaat jäsenhankkijat palkitaan

Liitto palkitsee jokaisen piirin 4 parasta jäsenhankkijaa Rajaniemen lomakeskuksen kolmen päivän täysihoidolomalla. On siis tärkeää, että yhdistykset pitävät kirjaa jäsenhankkijoista ja ilmoittavat heidän nimensä sekä parhaat jäsenhankkijansa piiriin kampanjan päättyttyä. Piiri ilmoittaa tiedot edelleen liittoon.

Kaikkien tiedossa jäsenhankkijoiden kesken arvotaan 500 euron matkalahjakortti. Myös kaikkien vuonna 2020 liittyneiden uusien jäsenten kesken arvotaan 500 euron matkalahjakortti. Lisäksi uusien jäsenten kesken arvotaan viisi (5) kappaletta Rajaniemen lomakeskuksen kolmen päivän täysihoidolomia.

Seuraavassa liittokokouksessa vuonna 2021 palkitaan parhaiten uusia jäseniä hankkinut EKL-piiri ja -yhdistys.

Tehdään yhdessä hieno ja onnistunut jäsenhankintakampanja vuonna 2020!

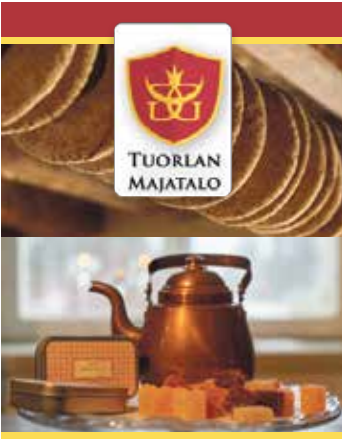
Timo Kokko

Poimintoja syistä tulla ja olla mukana EKL-yhdistysten toiminnassa:

- Ikäihmisten yksinäisyys on kasvava ongelma
- Sosiaalinen verkko ja aktiivinen elämä ylläpitävät toimintakykyä ja elämäniloa
- Elämänmuutos eläköityessä – mitä työelämän jälkeen?
- Yhteiskunnallinen ulottuvuus – edunvalvonta ja vaikuttaminen kuuluvat myös eläkkeensaajille
- Toiminnan ytimessä on rohkaista ja aktivoida ihmisiä elämään mielekästä ja täyttä elämää iästä riippumatta

MUMMOLA-TUNNELMAA TUORLASSA

Lämpimästi tervetuloa!

www.TUORLANMAJATALO.fi

detur

Lähtöjä jopa yhdeksältä kotimaan kentältä!

PITKIÄ MATKOJA jopa 9 VIKKOA
esim. 6 vkoa alk. 789 €
TUNISIA, Soussse
Kaiser DD, lähtö 3.1.2020

Kesä 2020

Rodos.....	alk. 379 €
Kreeta.....	alk. 349 €
Kypros.....	alk. 369 €
Tunisia.....	alk. 439 €
Turkki.....	alk. 299 €

Räätälöidyt seniorimatkat!

Turvallisesti matkajärjestäjän siipien suojassa senioreille räätälöidyille ryhmämatkoille. Kysy ryhmällesi tarjous Terhiltä! terhi.alanya@detur.com

Esimerkkihinnoina kauden edullisin lähtö. Tarjoukset huomioitu. Tilanne 27.11.

24h www.detur.fi
P. 09-68 99 88 77
ma-pe 9-20, la-su 10-16

HALUATKO LIITTYÄ ELÄKKEENSAAJIEN JÄSENEKSI?
Täytä lomake sivulla 45.

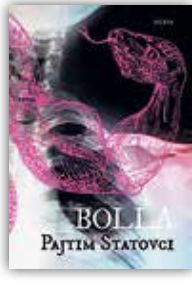
Leena-Maijan

KIRJASTOSSA

Leena-Maija Tuominen

Kovia kohtaloita sekä unelmia ja onnistumisia

■ **Patim Statovci** on romaaneillaan tehnyt lukijoilleen tunnetuksi kotimaansa Albanian historiaa ja kansanperinnettä sekä tarjonnut ainutlaatuisen mahdollisuuden ymmärtää aivan toisenlaista maailmaa. Ensimmäisellä romaanillaan *Kissani Jugoslavia* (Otava 2014, 286 s.) kirjailija voitti Helsingin Sanomien esikoiskirjailijalle myönnettävän palkinnon. Siitä tehty näytelmä on nähty Kansallisteatterissa. Toinen Statovcin romaani *Tiranan sydän* (Otava 2016, 271 s.) oli äskettäin ehdolla merkittävän yhdysvaltalaisen kirjallisuuspalkinnon National Book Awardin saajaksi. Voittoa ei tullut, mutta Statovci on ensimmäinen suomalaiskirjailija, joka on päässyt edes ehdolle. Kolmas romaani *Bolla* (Otava 2019, 240 s.) palkittiin nyt Finlandia-palkinnolla. Romaani kertoo kahden nuoren miehen rakkaudesta, joka tulenaralla Balkanilla on mahdotonta. Toinen heistä on albaani ja toinen serbi, toisella on myös perhe. Alueen kansanperinteeseen kuuluvat tarinat ovat uudessakin romaanissa vahvasti mukana. Romaani on samalla kertaa kaunis ja ahdistava, konkreettinen ja sadunomainen. Mahdotonta ei aina ole mahdollista tehdä mahdolliseksi.

■ **Pidetty ja arvostettu** luovan kirjoittamisen opettaja **Taija Tuominen** on varttunut hyvin karuissa olosuhteissa. Esikoisromaanin *Tiikerihai* (Tammi 2000) kirjoittajan omista kokemuksista hätkähdytti. Ja sitä samaa linjaa jatkaa *Kuningaskobra* (Tammi 2019, 245 s.). Tuominen ei kaihdakaan mitään, ei salaile eikä peittele sitä, mitä on kokenut alkoholistiäidin lapsena. Välit vanhempiin tulehtuvat täydellisesti, on lähestymiskieltoa ja vaikka mitä. Kuningaskobran kertoja haluaa, "että synkän haudan sijaan me voimme aina valita kirkkaan ja sinisen taivaan." Kirjasta saa myös kaiken ohella hyviä ohjeita omaan kirjoittamiseen.

■ **Suvi Vaarlan Westend** (WSOY 2019, 334 s.) on kertomus kahden perheen ystävytydestä, noususta ja tuesta. Tarinan kertoo toisen perheen tytär Elina, joka tarinan edetessä varttuu aikuiseksi. Kirjassa edetään suomalaisen yhteiskunnan taloudellisen kehityksen mukana, on 1980-luvun taloudellinen nousukausi, sitten 1990-luvun alun lamavuodet. Elina etsii vastausta siihen, miksi hänen isälleen kävi niin kuin kävi. Westend on hyvä muistutus siitä, että liikaa ei pidä havitella missään tilanteessa. Soljuvasti etenevä esikoisteos.

■ **Pertti Lassilan Kovassa valossa** (Teos 2019, 217 s.) on kertomus kahdesta naisesta. Toinen heistä kokee 1930-luvulla miehensä kanssa uskomattoman upean sosiaalisen nousun. Olemattomista lähtökohdista mies nousee arvostetun vakuutusyhtiön johtajaksi – mutta samalla omalla toiminnallaan sinetöi kohtalonsa. Toisessa tarinassa nuori nainen kieltäytyy mahdollisuudesta yhteiskunnalli-

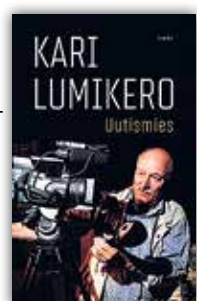

sen asemansa kohentamiseen. Hän oivaltaa, että sisäinen tasapaino on tärkeämpää kuin ulkoinen hyvinvointi. Lassilan tarinat ovat koskettavia, arkipäiväisiä ja filosofisia. "Se, mikä ihmistä muuttaa, jos muuttaa, on se mikä on lähinnä ja yksityisintä, ei se mikä on yleistä ja koskee jokaista." Lassilan elämäkokemus ja -viisaus viehättää.

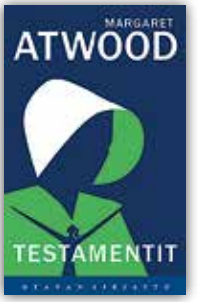
■ **Claes Anderssonin** (1937–2019) *Seuraavaksi Jätkäsaari, Oton elämä 3* (suom. Laura Jänisniemi, WSOY 2019, 224 s.) kertoo päähenkilön muistoista ja haaveista; mukana on vähän tilitystä eletystä elämästä. Romaanin Otto on Andersson itse. Hän eli hyvin tapahtumarikkaan elämän, oli psykiatri, jazzmuusikko, kirjailija, kansanedustaja, puoluejohtaja, kulttuurinministeri. Romaania lukiessa tulee välillä hengästyttävä olo kun miettii, miten yksi mies on ehtinyt tätä kaikkea. Oton elämässä tapahtuu juuri sitä mitä me 'vanhat' joudumme kokemaan. Omakotitalosta täytyy muuttaa kerrostaloon, välillä joutuu jopa sairaalaan, ystävät kuolevat tai kaikkoavat muuten vain, lastenlasten kaikkia touhuja ei enää ymmärrä, kirjoittaminen on vaikeampaa kuin nuorena. Mutta Otto ei anna periksi – niin kuin ei Andersson itsekään. Hän pyörilee, kirjoittaa esseitä ja romaania, esiintyy ja osallistuu. Leppoisa ja ihastuttava kirja, joka jäi Claes Anderssonin viimeksi.

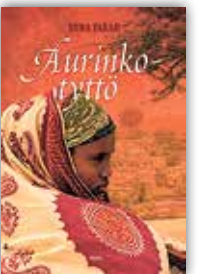
■ **Kari Lumikero** on tuttu lukemattomista uutisjutuistaan ja tv-ohjelmistaan. Muistelmateos *Utismies* (Tammi 2019, 423 s.) on mukaansatempaava matka Lumikeron mittavaan uraan. Hän on tehnyt töitä kaikilla mantereilla, lukemattomissa maissa, tavannut ja haastatellut satoja, tuhansia ihmisiä. Sujuvasti ja vetävästi kirjoitettu muistelmateos uhkuu tyytyväisyyttä tehtyyn työhön ja uravalintaan. Samalla kirja on huikea matka viime vuosikymmenten tärkeisiin uutistapahtumiin kirjoittajan matkassa.

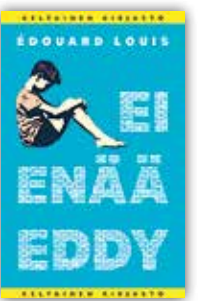
■ Jos olet katsonut tv-sarjan *Orjattaresi* (The Handmaid's Tale), pitää sinun ehdottomasti lukea **Margaret Atwoodin** *Testamentit* (suom. Hilka Pennanen, Otava 2019, 496 s.). Kirjan pääosissa on kolme naista, joiden elämään Gileadin tasavalta ja sen häikäilemättömät toimintatavat ovat vaikuttaneet. Lydia-täti on heistä se, joka on ollut luomassa merkillistä naisia täysin syrjivää yhteiskuntaa. Kirjassa kaksi nuorta naista antaa toivoa sille, että kaikki voi vielä muuttua. Pelottavinta kaikessa on se, että Gileadin kaltaisia paikkoja on oikeasti olemassa. Atwoodin ajatukset eivät ole pelkästään dystopiaa.

■ Gilead tulee mieleen, kun lukee **Nura Farahin** *Aurinkotyttöä* (Otava 2019, 253 s.). Kirjan tapahtumat ovat 1970-luvun Somalistan. Tytön ainoa tehtävä on päästä hyviin naimisiin, palvella miestään ja synnyttää lapsia – mieluummin poikia. Aavikolla asuvan perheen isä käyttäytyy sen mukaan, ja on mieli- ja väkivallallaan nujertaa tyttärensä kokonaan. Onneksi on toinenkin tie. Farah on tullut Suomeen 13-vuotiaana. Hänen esikoisteoksensa *Aavikon tyttäret* ilmestyi 2014. Farah on ensimmäinen somalinainen, joka on kirjoittanut kirjansa suomen kielellä.

■ Köyhyyden, väkivallan, ulkopuolisuuden ja sukupuolisen identiteettinsä kanssa kipunoi nuori poika ranskalaisen **Edouard Louisin** omaelämäkerrallisessa romaanissa *Ei enää Eddy* (suom. Lotta Toivanen, Tammi 2019, 184 s.). Romaania myytiin Ranskassa sen ilmestymisvuonna 300 000 kappaletta. Romaanissa hätkähdyttää lukijaa se, millaisissa oloissa lapsi joutuu kasvamaan, ja ilahduttaa se, miten siitä selviytyy. Karujen ja arkisten olojen kuvaaminen on hyvää vastapainoa hymistelevälle sote-maailmalle.

EKL:n jäsenmatka

Provenceen ja Nizzaan!

Matka
Finnairin
suorilla
reitti-
lennoilla

EKL:n jäsenmatka
Provenceen ja Nizzaan

14.-19.5.2020

Hôtel Grimaldi**** ja Hotel du Globe***

alk./hlö **1385€**

EKL

Hintaan sisältyy

- edestakaiset lennot Helsinki-Nizza-Helsinki Finnairin reittilennoilla
- matkatavarat lennoilla
- bussikuljetukset kohteessa matkaohjelman mukaan
- hotelliyöpymiset 2 hengen huoneessa aamiaisin
- ateriat: 4 x lounas ja 1 x illallinen ruokajuomineen
- sisäänpääsymaksut tutustumiskohteisiin: Paavien palatsi, Cezanne ateljee, Musée Picasso
- suomenkielisen oppaan palvelut kohteessa
- Ranskan hotellien perimä kaupunkivero

Tutustumme Etelä-Ranskan legendaarisimpiin alueisiin: Provenceen ja Ranskan Rivieraan. Kuvankaunis Provence ihastuttaa monipuolisuudellaan. Alueen merkittävät historialliset kaupungit, vaikuttava arkkitehtuuri, rikas kulttuuriperintö ja toisaalta taas henkeäsalpaavan komea luonto vuoris- ja merimaisemineen, laventelipeltoineen, ja kauniin luonnon keskelle rakennettuine pittoreskeine pikkukyläineen lumoavat viehätysvoimallaan. Ranskan Rivieralla sijaitseva Nizzan kaupunki on aurinkoinen ranta- ja kaupunkilomakohde turkoosin veden äärellä.

Katso lisää netistä: matkapaajat.fi/ekl_provence

MATKAKAJOJAT

Lisätiedot: [Matkapaajat/Minna Lehtonen](http://Matkapaajat/Minna_Lehtonen), p. 010 2323 411

Puhelut 8,35 snt/puh + 3,2 snt/min, matkapuh.19,2 snt/min. Palvelumaksu 0€/netistä, muutoin 12€/varaus.
Hinnat ovat alk-hintoja/hlö.

VANHUSNEUVOSTO- toimintaa kunnissamme

Uudenmaan vanhusneuvostot koolla Espoossa

Harmaana, marraskuisena keskiviikkona kokoontuivat Uudenmaan 14 kunnan vanhusneuvostojen edustajat Espoossa. Paikalla oli yhteensä 40 vanhusneuvostolaista.

Tämä yhteinen tapaaminen toteutettiin Espoon vanhusneuvoston kutsusta. Espoon vanhusneuvoston puheenjohtajan Olli Männikön mukaan tapaamiselle oli asetettu kaksi tavoitetta. Haluttiin selvittää minkälaisia yhteisiä intressejä Uudenmaan alueella toimivilla vanhusneuvostoilla olisi tulevaisuudessa – olisiko niitä – ja välittää hyviksi koettuja toimintakäytänteitä kiertoon.

Tilaisuus alkoi tulokahvilla ja iloisesta puheensorinasta päätellen osallistujat vaihtoivat jo vilkkaasti kuulumisia. Männikön avattua tilaisuuden oli ohjelmassa Espoon vanhuspalvelujen asiakasohjauspäällikkö Sirpa Immosen puheenvuoro. Se käsitteli paikallisen vanhusneuvoston toimintaa ja yhteistyötä kaupungin kanssa.

Tämän jälkeen osallistujat kuulivat ja katselivat ministeri Krista Kiurun tervehdyksen kokouksen osallistujille. Ministerin videotervehdys käsitteli hallitusohjelmaa ikääntyneiden osalta sekä korosti vanhusneuvostojen merkittävää tehtävää ja roolia.

StM:n neuvottelevan virkamiehen Satu Karppasen puheenvuoro käsitteli ajankohtaisia asioita vanhuspalvelulain uudistamisesta. Puheenvuoro herätti paljon kysymyksiä, mutta kuten tavallista, aika niiden esille ottoon oli rajallinen. Onneksi osallistujat saivat aineiston sähköpostitse.

Espoon vanhusneuvoston tarjoaman kevytlounaan jälkeen jatkettiin tutustumista ja keskustelua ryhmätöiden merkeissä. Ryhmätöiden purkuesittelystä kävi selkeästi ilmi tarve jatkaa yhteisiä tapaamisia, ”yhdessä olemme enemmän, yhdessä saamme paremmin äänemme kuuluviin ja voimme vaikuttaa ikäihmisille merkityksellisiin asioihin.” Osallistujat pitivät kuntakohtaisia vanhusneuvostoja tärkeänä jatkossakin.

Loppupuheenvuorossaan Olli Männikkö korosti vanhusneuvostojen vaikuttamisen tärkeyttä. Ryhmätöissä oli nousut esille läsnäolo- ja puheoikeuden merkitys lautakunnissa vanhusneuvostojen vaikutusmahdollisuuksien edistäjänä. Sovittiinkin, että laaditaan yhteinen kannanotto asiasta, Espoo laatii luonnoksen joka lähetetään kommentteille, enemmistön kanta sitten ratkaisee lopullisen tekstimuodon.

Lopuksi puheenjohtaja vielä tiedusteli olisiko jokin vanhusneuvosto kiinnostunut kutsumaan Uudenmaan vanhusneuvostot koolle miettimään asioita, kun on aika pohtia maakuntatasoisen vanhusneuvoston kokoonpanoa ja tehtäviä. Järvenpää ottikin haasteen vastaan.

Kaija Viitakoski, Espoon vanhusneuvoston varajäsen,
EKL:n Uudenmaan piirin varapuheenjohtaja
Espoonlahden Eläkkeensaajat ry:n ja
Espoon Eläkeläisten Keskusliitto ry:n puheenjohtaja